

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
AUDİTORLAR PALATASI ŞURASININ
QƏRARI**

Bakı şəhəri

№298/2

23 fevral 2018-ci il

**2017-ci ildə auditor təşkilatlarının (sərbəst auditorların) apardıqları
auditlərin keyfiyyətinə kənar nəzarətin vəziyyətinə dair icmal-təhlilin nəticələri
barədə**

“Azərbaycan Respublikasında auditor xidmətinin İnkişaf Konsepsiyasının (2012-2020-ci illər)” həyata keçirilməsi məqsədi ilə nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrasının təmin edilməsi, Auditorlar Palatasının 2017-ci il üzrə iş planının 3.4-cü "IFAC-ın 1 №-li Üzvlüyə dair Öhdəlik Tələblərinə (SMO) müvafiq olaraq təsdiq edilmiş plana əsasən auditor xidmətinin keyfiyyətinə nəzarətin aparılması və onun nəticələrinə dair icmalın hazırlanması" və Auditorlar Palatasının 2018-ci il üzrə iş planının 3.1-ci "2017-ci ildə auditor təşkilatlarının (sərbəst auditorların) apardıqları auditlərin keyfiyyətinə kənar nəzarətin vəziyyətinə dair icmal-təhlilin hazırlanması" bəndlərinin icrası ilə əlaqədar Auditorlar Palatasının Şurası yanında Keyfiyyətə nəzarət üzrə komitə (V.Kərimov) və Auditin keyfiyyətinə nəzarət şöbəsi (Y.Namazəliyev) tərəfindən hazırlanmış icmal-təhlili müzakirə edərək Auditorlar Palatasının Şurası

QƏRARA ALIR:

1. 2017-ci ildə auditor təşkilatlarının (sərbəst auditorların) apardıqları auditlərin keyfiyyətinə kənar nəzarətin vəziyyətinə dair hazırlanmış icmal-təhlil nəzərə alınsın (əlavə olunur).

2. Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası Şurasının 2009-cu il 30 dekabr tarixli 206/7 sayılı qərarı ilə 2010-cu il 1 yanvar tarixindən etibarən Respublikada Beynəlxalq Audit Standartlarının tətbiqinə başlanmasına baxmayaraq, auditin keyfiyyətinə kənar nəzarət göstərir ki, bir sıra auditor təşkilatları və sərbəst auditorların göstərdikləri auditor xidmətinin keyfiyyəti Beynəlxalq Audit Standartlarının tələblərinə hələ də tam cavab vermir.

3. Nəzərə alınsın ki:

- Auditorlar Palatası Şurasının "2017-ci ildə auditor xidmətinin keyfiyyətinə kənar nəzarətin aparılması və onun nəticələri barədə" 2017-ci il 29 dekabr tarixli 296/2 sayılı qərarı ilə Auditor xidməti göstərərəkən üç və daha çox Beynəlxalq Audit Standartının tələblərinə cavab verməyən sərbəst auditorlar: Avtandil Əliyev, Şərif Bəşirov, Alqış Nuriyev, Elxan Bənnayev, Xaləddin Əliyev, Şəmşinur Hüseynova və "NEXT AUDIT KONSALTING" MMC, Caspian Business Consultants" MMC, "Biznes Audit" MMC, "Kaspian Konsalting" auditor şirkəti, "Kermur Audit və Konsalting" MMC-nin rəhbərlərinə ciddi xəbərdarlıq edilmiş və gələcəkdə belə hallara yol verərlərsə barələrində daha təsirli tədbirlərin görülcəyi onların nəzərinə çatdırılmışdır.

- Sərbəst auditorlar Vaqif Axundov, Rahim Əlizadə, İlham Hacıəzizov, Telman İsayev, və auditor təşkilatları "PSG TAX CONSALTING" MMC, "RR-VAM Beynəlxalq Audit Konsalting" müstəqil auditor firması, "İnter Audit" auditor şirkəti, "İmdad Audit" MMC, "Azərbaycan audit xidməti" MMC, "Kaspian Audit kompani" MMC, "Baltik Kaspian Audit" MMC-nin iki Beynəlxalq Audit Standartının, eləcə də sərbəst auditorlar İbiş Əliyev, Ülvi Həsənov, Elnur İbrahimov, Adigözəl Musayev, Hafiz Əhmədov, Vəli Bayramov, Nazim Axundov və auditor təşkilatları "Tax, Audit & Konsalting Servis" MMC, "Best Audit" MMC, "LŞ Audit" MMC, "F.N. Audit Servis" MMC, "G & A Audit" MMC, "RSM Azərbaycan" MMC, "Alfa-Audit" MMC, "Forum" MMAM, "Cavid-Audit" MMC-nin bir Beynəlxalq Audit Standartının tələblərinə riayət etmədikləri onların nəzərlərinə çatdırılmışdır.

- "2017-ci ildə auditor xidmətinin keyfiyyətinə kənar nəzarətin aparılması və onun nəticələri barədə" hazırlanmış icmal Auditorlar Palatası Şurasında 2017-ci il 29 dekabr

tarixində müzakira olunmuş və qəbul edilmiş 296/2 sayılı qərar bütün sərbəst auditorlara və auditor təşkilatlarının rəhbərlərinə E-mail vasitəsilə göndərilmişdir.

4. Bir sıra sərbəst auditorlar və auditor təşkilatlarının rəhbərləri Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası Şurasının qəbul etdiyi qərarlarının tələblərinə tam əməl etməmişdilər, o cümlədən :

- 2009-cu il 26 yanvar tarixli 197/6 sayılı "Azərbaycan Respublikasının ərazisində göstərilən auditor xidmətlərinin dəyərinin tövsiyə olunan minimum hədləri barədə" Auditorlar Palatası Şurasının 2005-ci il 23 dekabr tarixli 159/5 sayılı qərarına əlavə və dəyişikliklər edilməsi haqqında" qərarına auditor təşkilatları: "LŞ Audit" MMC, "Kaspian Audit Kompani" MMC, "NEXT AUDIT KONSALTING" MMC, "Kermur Audit və Konsaltinq" MMC və sərbəst auditorlar: Vəli Bayramov, Elxan Bənnayev, Hafiz Əhmədov, Adıgözəl Musayev, İlham Hacıəzizov, Alqış Nuriyev;

- 2004-cü il 28 dekabr tarixli 143/1 sayılı "Auditor xidməti bazarında haqsız rəqabət hallarının aradan qaldırılması üçün qabaqlayıcı tədbirlər barədə" təsdiq edilmiş qərarın 9-cu "Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları üçün hər bir təsərrüfat subyektində (fəaliyyəti olmayan təsərrüfat subyektləri istisna olmaqla) auditin aparılması müddəti ən azı 3 (üç) gün müəyyən edilsin" və 12-ci "Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatlarının hər bir auditoru tərəfindən bir gün ərzində bir auditor rəyindən artıq auditor rəylərinin verilməsi qadağan olunsun və həmin auditor rəyləri inamsız hesab edilsin" maddələrinə auditor təşkilatları: "MAK AZƏRBAYCAN LTD" MMC, "LŞ Audit" MMC, "Kermur Audit və Konsaltinq" MMC və sərbəst auditorlar: Vəli Bayramov, Şərif Bəşirov, Adıgözəl Musayev, Alqış Nuriyev;

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinin 91.4 maddəsinə əsasən məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlərin illik maliyyə hesabatlarının düzgünlüyünü yoxlatmaq üçün hər il əmlak menafeləri ilə Cəmiyyətə (auditor təşkilatına) və ya onun iştirakçılara bağlı olmayan peşəkar auditor cəlb etməyən və bu məsələyə dair Auditorlar Palatası Şurasının 2011-ci il 30 iyun tarixli 221/5 sayılı qərarına uyğun olaraq illik fəaliyyətinin audit yoxlanılmasından kecməyən auditor təşkilatları: "RR-VAM Beynəlxalq Audit Konsaltinq" MMC, "PSG TAX CONSULTİG" MMC, "BDO Azərbaycan" MMC, "PREMIYER AUDİT KONSALTING" MMC, "Kaspian Audit Kompani" MMC, "Kaspian Konsaltinq" auditor şirkəti, "Alfa-Audit" MMC, "Tax,Audit & Konsaltinq" MMC;

- 2016-cı il 30 sentyabr tarixli 279/2 sayılı "Azərbaycan Respublikasında auditor xidmətinin keyfiyyətinə kənar nəzarət üzrə Qaydalar"a uyğun olaraq keyfiyyətə daxili nəzarət üzrə şirkətdaxili sənədləri (qaydalar, daxili standartlar, təlimatlar, iş sənədlərin forması və sairə) tərtib etməyən auditor təşkilatları: "Caspian Business Consultants" MMC, "Tax, Audit & Konsaltinq" MMC, "RR-VAM Beynəlxalq Audit Konsaltinq" MMC, "PSG TAX CONSULTİG" MMC, "Biznes Audit" MMC, "İnter Audit" MMC, "PREMIYER AUDİT KONSALTING" MMC, "JPA İNTERNATİONAL AZƏRBAYCAN" MMC, "Kaspian Audit Kompani" MMC, "Kermur Audit və Konsaltinq" MMC;

- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin imzaladığı 2007-ci il 22 may tarixli 333-IIIQ nömrəli "Auditorun mülki məsuliyyətinin icbari sığortası haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa müvafiq olaraq "Kaspian Konsaltinq" audit şirkəti" öz fəaliyyətini sığortalamamışdır.

5. Sərbəst auditorlara və auditor təşkilatlarının rəhbərlərinə tapşırılsın ki, auditor xidməti göstərərəkən 210 sayılı "Audit tapşırığının şərtləri", 300 sayılı "Maliyyə hesabatlarının auditinin planlaşdırılması", 500 sayılı "Audit sübutu", 505 sayılı "Kənar mənbədən təsdiqləmələr", 580 sayılı "Rəhbərliyin məlumatları", 700 sayılı "Ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının tam dəsti üzrə müstəqil auditorun hesabatı", ictimai əhəmiyyətli qurumlar üçün 701 sayılı "Müstəqil auditorun hesabatında dəyişikliklər" Beynəlxalq Audit Standartlarının tələblərinə ciddi riayət etsinlər.

6. Qeyd etmək lazımdır ki, "Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizəyə dair 2017-2019-cu illər üçün Milli Fəaliyyət Planı"nda Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasına icrasının təmin edilməsi tövsiyə olunan işlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı

təsərrüfat subyektlərində auditor xidməti göstərilən zaman auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən şübhəli əməliyyatlarla bağlı məlumatların Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına təqdim edilməsi halı olmamışdır.

7. Sərbəst auditorlara və auditor təşkilatlarının rəhbərlərinə tapşırılsın ki, Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədrinin 2016-cı il 1 avqust tarixli 10 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmiş "Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun auditorlar tərəfindən tətbiqinə dair Metodik tövsiyələr"dən irəli gələn məsələlərə diqqəti artırınsınlar və onlar tərəfindən şübhəli əməliyyatlarla bağlı məlumatları Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına müəyyən olunmuş qaydada təqdim etsinlər.

8. Sərbəst auditor və auditor təşkilatlarının apardıqları auditlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, habelə fəaliyyətlərində aşkar olunmuş nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılması məqsədi ilə aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsi onlardan tələb edilsin:

- Auditorların iş sənədlərində auditorun seçməsinin və audit prosedurlarının daha geniş təsvirini verilməsi;

- Auditin sənədləşdirilməsi zamanı Palata Şurasının 2015-ci il 20 oktyabr tarixli 267/7 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Auditin aparılması və sənədləşdirilməsinə dair Təlimat"ın tələblərinə ciddi əməl olunmasına riayət etmələri;

- Auditdə əhəmiyyətliyin müəyyən edilməsi prosedurlarının ilkin sənədlərdə ətraflı əks etdirməsi;

- Auditor rəyini forlaşdırmaq üçün auditor sübutlarının daha tam və etibarlı mənbələrdən əldə olunmasının təmin edilməsi;

- Audit zamanı yüksək texnologiyalardan istifadənin genişləndirilməsi;

- Auditin real vaxt çərçivəsində aparılmasının təmin edilməsi;

- Auditin yekunlarına dair rəhbərliyin ilkin müzakirəsinin və son məlumatlandırılmasının iş sənədlərində əks etdirilməsi;

- Əvvəlki audit zamanı aşkar olunmuş şəxsiyyəvi nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılıb-qaldırılmaması barədə iş sənədlərində qeydlərin aparılmasının təmin edilməsi;

- Auditorun Hesabatında auditor tərəfindən sifarişçinin hansı Maliyyə Hesabatı formalarının (MHBS, KTMMUS, "Kiçik sahibkarlıq subyektlərində sadələşdirilmiş uçotun aparılması Qaydalar"ı və digər) tətbiq etməsinin aydın göstərilməsi;

- İş sənədlərində auditorun və təsərrüfat subyektlərinin risklərinin qiymətləndirilməsinin düzgün əks etdirilməsi.

9. Palatanın Şurası yanında Keyfiyyətə nəzarət üzrə komitəyə (V.Kərimov) və Auditin keyfiyyətinə nəzarət şöbəsinə (Y.Namazəliyev) tapşırılsın ki, Keyfiyyətə nəzarət üzrə komitənin müfəttişlərinin təcrübə mübadiləsinin keçirilməsi məqsədi ilə bu sahədə inkişaf etmiş dövlətlərin birinə ezam olunmaları barədə Palatanın rəhbərliyinə təkliflərini təqdim etsinlər.

10. Bu qərarın və "2017-ci ildə auditor təşkilatlarının (sərbəst auditorların) apardıqları auditlərin keyfiyyətinə kənar nəzarətin vəziyyətinə dair hazırlanmış icmal-təhlil" in mətnlərinin Palatanın internet sahifəsində yerləşdirilməsi təmin edilsin.

ŞURANIN SƏDRİ

V.NOVRUZOV